

DRAGONMINNENA I UPPLAND RÄDDAS

Indelningsverket har ägt stor betydelse ur militär och kulturell synpunkt. Sedan det numera praktiskt taget upphört äger det endast kulturhistorisk betydelse, men tilldrager sig ur denna synpunkt stort intresse.

Av de yttre minnena från indelningsverkets tid kvarstå ännu i Uppland här och var byggnaderna på de forna militära boställena, men om ett årtionde torde de sista resterna av dessa byggnader vara i det närmaste försvunna.

Kamratföreningen vid Livregementet till häst, i vilket regemente Livgardet till häst och Livregementets dragoner uppgått, har beslutat vidtaga åtgärder för att i sin mån bevara minnet av indelningsverket, dels genom resande av en enkel minnessten på de platser, där Uppsala och Norra Upplands skvadroner samlats (minnesstenar på de övriga skvadronernas samlingsplatser ha tidigare rests), dels genom inköp av ett dragontorp att förflyttas förslagsvis till regementets område i Stockholm eller till Skansen och dels genom utgivande av en väl illustrerad publikation med beskrivningar av ett antal representativa boställen, som tillhört Livregementets dragoner, i första hand dragontorp men även befälsbostäder.

Ovanstående utgör i huvudsak början av ett utpropp, daterat i april 1945, som av Livregementets till häst kamratförening, vars ordf. är H. K. H. prins Gustaf Adolf och vice ordf. sekundchefen för regementet Carl-Axel Torén, utsändes till Upplands invånare med förslag om insamling för förverkligande av de anförda önskemålen. Efter hänvändelse från föreningen ha Uppsala läns hushållningssällskap och Stockholms läns och stads hushållningssällskap benäget åtagit sig att handhava insamlingen. Denna, som ännu icke avslutats, har redan lämnat ett gynnsamt resultat.

Bild 1. H. K. H. Prins Gustaf Adolf inviger minnesstenen på Polacksbacken över Uppsala skvadron.

Kamratföreningen har därför kunnat vidtaga vissa åtgärder till önskemålets förverkligande. Till Upplands Fornminnesförening, som påbörjat en fältundersökning för utgivande av den ovan anförda illustrerade publikationen, har kamratföreningen således kunnat lämna visst ekonomiskt understöd. Ett annat önskemål har kamratföreningen kunnat helt realisera: resandet av en minnessten över Uppsala skvadron.

Detta skedde på Polacksbacken i Uppsala 3 juni 1945 och ingick som ett led i Regementets dag, som då firades av Upplands regemente. I det strålande junivädret blev »dagen», som bevistades av minst 10,000 personer, genom sitt gedigna och omfattande program en folkfest av stora mått.

Bild 2. Furierna Alm och Broo av Upsala skvadron vid minnesstenen.

Livregementets till häst kamratförening om inemot 200 man med prins Gustaf Adolf i spetsen samlades framför Uppsala Centralstation. Efter uppställning marscherade kamratföreningen under prinsens befäl med livregementets musikår i spetsen genom Uppsala längs Flusterpromenaden till Polacksbacken, där överste Olle Norman tog emot.

Vid invigningen av minnesstenen, som placerats i det s. k. Dragonhörnet, såg man bland åskådarna landshövding Kjellman och generalmajorerna Ryman, Moberg och von der Lancken. Flankerande steno stod män i karolinsk uniform och närmast denna de båda livdragonerna av furirs grad Joh. Alm, Funbo socken, och J. G. Broo från Bro socken, båda i den gamla ljusblå uniformen.

Bild 3. Prinsen och furiren i samspråk.

Stenen, som gör ett enkelt och värdigt intryck, är huggen i grå granit från Vaksala socken. Den har ritats av länsarkitekten Viking Göransson. Stenarbetet har utförts av byggmästaren C. A. Hedman.

Inskriptionen, som godkänts av Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, har följande lydelse:

ÅT MINNET AV UPSALA SKVADRON AV KUNGL. LIVREGEMENTETS DRAGONER.

UPPLÄNDSKT RYTTERI HAR HÄR AV ÅLDER VAPENÖVATS.

KUNGL. LIVREGEMENTETS TILL HÄST KAMRATFÖRENING

RESTE STENEN 1945.

Efter ett musiknummer av livregementets musikkår steg prins Gustaf Adolf fram till stenen och höll invigningstalet. Denna sten avtäckes över en av de gamla skvadronerna vid Livregementets dragoner, yttrade prinsen bl. a. Det är Livregementets till häst kamratförening som tagit initiativet härtill. Värdefull hjälp vid insamlingen av erforderliga penningmedel har lämnats från många håll. Till alla som medverkat framföres ett varmt tack. Prinsen uppmanade där- efter den äldste närvarande f. d. chefen för skvadronen, friherre Reinhold von Essen, och skvadronens siste chef, greve Pontus von Rosen, att framträda.

Efter avtäckningen av minnesstenen lämnade överste Torén en historik över det uppländska rytteriets historia. Av ålder ha ryttare vapenövats på denna plats, sade tal. Gustaf Vasa hade en ryttarfana av upplänningar, vilken kom att utgöra grundstommen av Livregementet till häst. Överste Torén utbragte så ett leve för Upplands ryttare, varpå livregementets musikkår blåste en stridssignal från 30-åriga kriget.

Under högtidliga former hade sålunda minnesstenen över Upsala skvadron avtäckts. Och det är att hoppas att Livregementets till häst kamratförening även i fortsättningen skall få starkt gensvar från Upplands befolkning i sitt uppsåt att rädda landskapets dragonminnen.

Herman Flodkvist.